

Nguyễn Ngọc Tư

Đời Như Ý

Ai cũng hỏi, "Làm gì có chuyện đời như ý?". Chú Đời cười, hàng ria mép xoắn tít xồm xoàm quót lên, tự hào, sao mà không?

Nhìn vẻ mặt này không ai nghĩ chú mù, thấy sao mà tự tin, thanh thản quá chừng. Không ai biết chú khổ còn hơn... cô Lựu. Chú Đời dẫn cả nhà rời Chợ Cũ, Cầu Nhum lang thang lúc con Ý mới bồng nách. Gồng gánh như một gánh hát, chú ca cải lương, bán vé số kiến thiết. Vợ chú nửa điên nửa tỉnh, không biết có phải vui trong bụng lắm không mà suốt ngày cười ngẩn ngợ Hai đứa con gái đứa mười, đứa tám tuổi phụ cha đem vé số tới mời từng sạp chợ. Đứa nào mặt mày cũng xấu xí, lem luốc, đen đúa, nên nghe cha tụi nó kêu con Như con Ý ai cũng cười.

Một ngày của gia đình chú Đời bắt đầu từ sáng sớm, chú buộc vô mình sợi dây điện nối giữa cây đèn với cái loa con Như đang cầm, nó ghệt dây thì chú bước tới, chùng dây thì đứng lại. Con Ý nhỏ con chạy lảng xăng đằng trước, đứng coi búp bê người ta chung tủ kiếng. Vợ chú vừa đi vừa ca hát đằng sau, nhặt hoa phượng để lên đầu. Cũng giống như những người hát rong khác, nhà chú có cả thầy bốn người nhưng trên con đường tấp nập, trông họ nhỏ nhoi, cô độc làm sao.

Ở thành phố này có chừng đến ba bốn người hát rong, họ điu dặt từng đôi, ở tận đằng xa, người ta nghe tiếng ca là biết gánh của ai rồi. Có đôi vợ chồng già ca mùi như Thanh Sang, Thanh Nga; có một đôi trẻ hơn, ông chồng đưa hơi như Trọng Hữu. Chú Đời ca dở, giọng hơi giòn, chói, thuộc lòng chỉ

mấy bài "Chiếc áo người vợ hiền", "Con gái của mẹ"... nghe mắc chán. Nhưng chú đi đường đầu phố, gió đàn lại cuối phố nghe tiếng được tiếng mất nhưng người ta biết ông "Đời Như Ý" sắp đi qua Cái miệng của ông này sao mà lạnh dữ vậy, luôn miệng gọi Ý con, con đừng có đi xa, con Như đi chậm một chút, ba theo muốn dứt hơi rồi, coi má con đâu. Minh ơi, mình à, mình lại gần tui nè. Rồi oang oang bảo vé độc đắc chiều nay nằm ngay đây, ngay trân chỗ này nè. Có hai ngàn một vé, ăn gói xôi chưa kịp mắc răng đã hết, mua giúp tờ vé sốặng giúp tui xóa đói giảm nghèo. Mua đi, để tui đi xin bà con cũng mắc... cho hà. Mấy ông chạy xe ôm nói chú rao làm sao mà láu cá quá, không biết mù thiệt hay mù giả mà sao cái miệng leo lẻo vậy. Chú gỡ mắt kiếng đen ra, cười với đôi mắt lạnh lẽo, sâu hút, "Mấy anh nghĩ vậy riết quen, em đui tối thiệt thòi, rên rĩ, than vãn cũng đâu hết thảm. Mà, em đang sung sướng quá chừng đây, kể lẽ nổi gì".

Theo chú nói thì chú sung sướng thật. Vợ chú đẹp, vui vẻ (vì cười hoài), có đi nhậu vợ chú cũng không chù ụ như vợ người ta Không ngã lòng trước sự hào nhoáng xa hoa, chồng người ta sao mà đẹp trai, sao mà giàu hơn chồng mình. Chỉ cần mỗi bữa sáng, chú mua cho vợ hai ngàn đồng cà phê sữa là vợ mừng rung rung nước mắt. Chú sung sướng vì còn có hai chị em con Như con Ý, nhỏ xíu mà giỏi, dễ dạy, đẹp dễ. Nghĩ vậy nên chú Đời phải vui, vui vì vừa lòng với những gì mình đang có.

Những trưa nắng gia đình chú tạt vào hiên chợ Bách Hóa, nghỉ chân. Con Như lãnh tiền, chạy đi mua cơm về ăn. Họ ngồi giữa ngọn gió mát lồng lộng. Chú Đời lúc nào cũng ngồi ăn chậm rãi, nghe ngóng chung quanh như canh chừng, như bảo vệ bữa ăn thiêng liêng của nhà mình. Chú nghe tiếng đĩa khua tinh tang, cuống quít lên miệng chén là biết đĩa nào đói đĩa nào không. Rồi căn nhắc vợ, "Minh ăn chậm thôi, ghen bây giờ, đó, nghe ặc ặc rồi đó. Con Như lấy nước mà uống. Coi gỡ xương cho em Ý với, con". Bữa

nào ăn cơm xong, chú cũng ngồi chải đầu cho ba mẹ con họ, ai đi ngang khen chơi, cha, bữa nay hai đứa nhỏ đẹp gái dữ, chú sướng quá cười hích hắc. "Nó giống mẹ. Giống vợ em mới đẹp, giống em xấu hì. Mà, ngộ quá, con của mình, xấu mấy cũng thấy đẹp thấy thương".

2. Quán quanh mấy chợ, mấy khu phố quen hoài bán không chạy như trước, chú Đời phải ráng đi tới tới mịt mới về. Giọng chú ngày càng khàn, nghe khen khét như nồi cơm quá lửa. Đi qua mấy quán nhậu, có người kêu vô, đưa ly rượu, chú trình trọng nâng ngang mày đa tạ, chỉ hít tới hít lui khen "Rượu ngon. Mùi đã thiệt" nhưng không uống, chú bảo lúc này giọng dờ quá, hình như nghe không khỏe trong mình.

Nên có lúc giọng ca của chú lật bật như hai hàm răng đánh vào nhau, chú biểu con Như đi mua Anagin về cho chú uống. Mấy cô tiểu thương trong chợ cần nhần, thằng cha mày lúc này ca gì như là sốt rét, "Chiếc áo người vợ hiền" hay vậy mà ca lùm cùm như "chiếc áo bà già". Một bữa đi ngang qua trạm y tế phường, con Như dụ, nó nói trong trạm có khám bệnh miễn phí, nên nó dẫn chú vào. Lát sau, lúc từ phòng siêu âm bước ra, chú Đời giận quá, mặt xanh, tay chân run rẩy, "Ba đã nói có bệnh hoạn gì, làm tốn hết mười lăm ngàn đồng bạc".

Chú Đời mau giận mà cũng mau quên. Bữa sau chú còn sắm đồ cho hai chị em con Như Diện quần áo mới, tắm rửa kỳ cọ sạch sẽ, ai cũng bật ngửa, "vậy ra ông này mù mà tinh, ông đâu có xạo, mấy đứa cũng ngộ gái quá chớ". Dì Liễu cũng khen.

Dì Liễu bán xoong chảo ở trong chợ Bách Hóa, không có con nên thích con nít, hay rờ rờ đầu chị em Như, Ý, nói với mấy bà bạn, "tui khoái chị em con nhỏ này, nghèo vậy mà đáng hoàng, không đá cá lặn dưng". Con Như nghe thích lắm, về nói với ba, chú Đời hỏi, dì Liễu thích con hay thích con Ý.

Như bảo thích bằng chang nhau. Cho con cục kẹo thì cũng cho con Ý một

cục. Chú Đồi thở dài, "Ba già rồi, hát ca hết ra hơi rồi, chắc là nuôi mấy má con con không nổi, hay là ba cho bả một đứa, nghen".

Dì Liễu tính đâu chú nói chơi, con người quý con như mạng mình, nói cho là cho sao. Ai dè chú làm thiệt. Dì Liễu mừng lắm, những bữa chợ vắng có một đứa hủ hỉ, trông đồ cho mình ngủ cũng vui. Dì chọn con Ý vì khuôn mặt nó đẹp, sáng sủa chứ không buồn bã như con Như Dì còn đi coi thầy, chọn ngày tốt để rước con Ý về.

Hôm con Ý về với dì Liễu là rằm tháng Hai, chú Đồi biểu con Ý mặc đồ mới, kéo nó ngồi vô lòng mình, chú chải tóc cho nó, chú chải lâu vì nó cứ tức tưởi liên hồi. Chú hỏi bữa nay con mặc áo màu gì, nó bảo màu xanh. Chú dặn lòng, mình sẽ nhớ hoài, lúc xa chú, con Ý mặc đồ xanh, mặc dù chú không biết màu xanh ra sao. Chú kêu vợ lại, biểu, "Mình hôn nó một cái đi, mai mốt nó không ở với nhà mình nữa. Mình đẻ ra nó mà tui không nuôi, mình đừng có giận". Vợ chú đâu có giận. Chỉ có con Như giận, nó nức nở, "con thương con Ý nhất nhà mà, ba". Chú không thương à? Thương, nhưng chú chắc dạ lắm, bước đi là đi một nước. Vợ chú rên ti ti, ngoái lại nhìn phía chợ hoài. Con Như vẫn khóc. Chú hỏi nó, "Con Ý có nhìn theo không, con". "Có, ba à, tội nghiệp nó quá". Dường như con đường có nhiều ổ gà sao nghe chông chênh quá. Chú Đồi cẩn mỗi bước tới.

Nhưng đến chạng vạng, lúc quay về nhà trọ đã thấy con Ý ngồi lù ở cửa. Từ đó không cách gì bắt nó ra được. Chú năn nỉ nó quay lại với dì Liễu, nó không nghe. Chú lấy gậy đánh, nó cắn răng chịu. Chú đưa vợ với con Như trốn khỏi thị xã nó cũng biết cách lần theo. Bảy tuổi, con Ý cũng đã bảy năm lưu lạc giang hồ chớ gì. Cuối cùng, một đêm, chú bắt nó ngồi trước mặt mình, ôm lấy đôi vai xương xẩu của nó, chú nói cho con Ý nghe một câu chuyện đau lòng, chú nói nó không phải là con ruột của chú, chú lượm nó ở ngoài đồng rác bệnh viện. Chú nuôi nó tới chừng này là để kiếm người bán

lại. Dì Liễu cũng trả cho chú hai triệu chớ đâu có ít. Con Ý nhìn tệp tiền chú rút ra từ túi áo, mặt nó lạnh băng. Sáng sau, chú Đồi đưa con Ý trở lại với dì Liễu. Lúc quay đi chú hỏi con Như, "Nó có nhìn theo không, con". Con Như nói không. Chú ừ, nắc khan một tiếng rồi cất tiếng ca, "Nuôi con khôn lớn không mong gì con nuôi lại mẹ... ", sao mà nghe nghẹn ngào như đang khóc. Con Như sợ rồi sẽ tới phiên mình. Nó cuống quýt sống, cuống quýt yêu thương chú Đồi. Nó ăn ít, lấy đồ cũ ra mặc như thể chứng minh rằng nuôi nó cũng không tốn kém gì mấy. Chú Đồi hiểu lòng nó, hay hôn lên mái đầu khét nắng của nó, lặng lẽ thở dài. Lấy số tiền dì Liễu cho, chú Đồi đưa vợ vào bệnh viện. Bác sĩ nói vợ chú bệnh đã quá lâu, không có hy vọng chữa lành, nhưng cứ ở lại điều trị một thời gian xem sao. Chú Đồi ôm vợ vào lòng, ngồi ngay chỗ băng đá đằng trước, chú nắm đôi tay, rờ rẫm mãi lên mặt vợ, biểu: "Mình ở đây nghen, ráng mau hết bệnh về nấu cơm cho tôi ăn, nói chuyện với tôi chơi. Hồi cưới mình tới giờ, chưa khi nào mình nói câu nào tử tế với tôi, tôi cũng buồn lắm". Vợ chú cười.

3. Cả gia đình lang thang đó giờ chỉ còn hai người. Đêm khuya trở giấc, chú Đồi kéo mền đắp cho con Như, vô tình đôi tay chú quệt trúng hai hàng nước mắt. Chú biết nó thức, chú hỏi "Sao vậy, con đau bụng hả?". Nó tức tưởi, "Bây giờ chỉ còn có mình con, ba đừng bắt con đi đâu hết, để con dẫn đường cho ba, mua thuốc cho ba uống, phụ bán vé số, nghen ba". Chú ừ, bỏ con đi đâu bây giờ.

Chú thường vòng qua chợ Bách Hóa, chú không hát, không dừng lại bán, chỉ kêu con Như tỏ mắt nhìn con Ý coi bữa nay nó mặc áo màu gì, mập ốm ra làm sao, tóc dài bao nhiêu rồi. Đứa con gái lớn buồn bã bảo, "em con mập lắm, trắng hơn hồi nó còn ở nhà mình. Nó cắt tóc tём, coi giống con trai lắm, nó nhìn thấy con mà giả đồ như không thấy vậy, ba". Không mặc đồ xanh ba mua à? Không, lâu rồi nó không mặc nữa. Chú nghe vừa mừng vừa

đau. Vậy là nó quên chú rồi, nó yên lòng bên người mẹ mới. Vậy là từ nay chú đã xa mãi đứa con này. Lụi hụi hết mùa nắng, giọng chú tắt khèn khẹt trong cổ họng, thậm chí không thể cất lời rao. Chú đờn cho con Như ca, tiếng ca ngọng ngịu và non nớt lắm, vô vọng cổ luôn bị đứt giữa chừng. Tội nghiệp, con nhỏ không có tài, ngáy còn lạc giọng mà ca nổi gì. Những lúc ngồi bên con, nghe nó ăn giá sống cho họng bớt khan, chú Đời muốn khóc, thấy mình bất lực trước bệnh tật. Chú bảo, "Thôi, bỏ nghề, con".

Đã thấu gần hết cái khổ của kẻ hát rong, đã mỏi đôi chân rờn rã, chú Đời bán cây đờn, cái loa với bộ bình ắc quy. Chú xin cho con Như đi chạy bàn, rửa chén ở quán hủ tiếu Nam Vang. Mới đầu nó không chịu, nó nói ba ở nhà một mình không được. Hồi đó ba buồn còn đờn lững lững chơi, bây giờ đờn cũng không còn. Nhưng rồi đến bữa cơm, nó đổi ý, nó không thể để chú Đời quẹt kho quẹt vầy hoài. Một bữa trưa, nó bung tô nước thịt có nhúng nắm rau chạy về, chú Đời rầy nó làm vậy chi, ông bà chủ chắc không thích, nó cười, chú thím Sánh biểu con đem về cho ba đó. Người ta thương con lắm. Chú Đời bảo, cuộc đời này, thiệt nhiều người tốt.

Một bữa trưa, chú Đời bắt nó ngồi lâu với chú thêm một chút nữa. Chú lấy lược ra chải đầu cho nó, tóc nó đã dài chấm thắt lưng. Chú nói, không biết chừng nó mười tám hai mươi tuổi tóc dài cỡ nào hen. Con Như cười, chừng đó cho ba chải đầu, thắt bím cho con mệt luôn. Chú Đời bảo, từ đây tới đó còn lâu. Rồi chú than, sao mà chú nhớ vợ với con Ý quá chừng. Con Như bần thần, "Hồi đó, nhà mình vui biết bao nhiêu hén, ba".

Ừ, vui. Trưa vậy, nếu không ở bên hông chợ thì cả nhà chú cũng tụm lại bên một gốc cây nào đó có bóng mát, nghỉ chân, ăn cơm. Hai đứa con nhỏ của chú bữa nào cũng không chịu ngủ lấy sức mà mãi mê búng thun. Mở miệng ra rầy, con Ý nịnh, "để con nhỏ tóc bạc cho ba". Nó nói đầu ba bạc nhiều lắm, rồi đặt sợi tóc lên bàn tay chú, trời ơi, sợi tóc mỏng tanh, nhẹ te vầy mà

nó cũng thấy, con mắt nó sáng ghê Rồi chú nhớ tới người vợ hay tựa đầu vào vai chú ngủ khi, trong trẻo, vô tư như trẻ con. Tự dưng chú Đời thêm được sống lại những buổi trưa ấy, những buổi trưa đã xa rồi, đã xa mất rồi. Chú biểu, "Mai con chạy ra chợ Bách Hóa, hỏi dì Liễu cho con Ý về, ba gặp một chút, sao... ba nhớ nó quá hà". Nhưng con Ý đâu còn ở chỗ dì Liễu nữa, dì nói nó đi rồi. Con Như tưởng dì giấu, cứ theo năn nỉ hoài, "tội nghiệp ba con mà, dì, cho nó về một chút thôi rồi mai một con không lại xin dì nữa". Dì Liễu vốn là người nhân hậu, dì chỉ biết nắm tay nó mà khóc ròng. Là thật. Con Ý đã bỏ nhà đi bụi đời là thật. Nó đi vì lâu rồi mà không được nhìn thấy người cha tội nghiệp ấy dắt chị nó lặng lẽ qua chợ. Nghĩa là ba nó đã không còn thương nhớ nữa. Vậy thì ở lại làm gì? Con Như quay về, nó phải dừng lại rất lâu, nó không biết phải nói thế nào cho chú Đời đừng đau xót. Nó ngập ngừng đứng chỗ cái hàng ba đầy rêu ươn, chợt nó nghe tiếng hát, trời ơi, là tiếng hát của má nó. "Àu ợ Đường dài ngựa chạy biệt tăm. O... Phải duyên chồng vợ ngàn năm cũng chờ". Con Như mừng rỡ xô cửa bước vào, má nó đưa tay lên miệng ra hiệu im lặng, rồi thì thảo:

- Dừng la lớn. Mệt rồi. Ngủ đi.

Con Như chạy lại ôm má nó, nó nghĩ chắc chú Đời giả bộ đây, trông con Ý thấy mồ mà không chịu dậy. Nó chọc lét vô mấy cái xương sườn của chú, nhưng chọc mãi, chọc mãi, chú không bao giờ thức nữa.

4. Làm gì có chuyện đời như ý?

Hết